

להסיר מכשול

חלב עכו"ם (סתם) לאנשים או קטנים

נתעוררנו מכמה אנשים שבכמה מקומות נפרצה שתיית חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו (שקורין "חלב סתם") וחבל שצריכין לעורר על דבר שהיה פשוט איסורו בכל מדינות אשר דבר המלך מלכו של עולם ודתו מגיע. כי באשכנז נהגו בהחלט כדעת רש"י שכתב, דאפילו ליכא חשש עירוב דבר טמא אסור שפורץ גדר ישכנו נחש. (ע"י חת"ס יור"ד סימן ק"ז). ובני ישראל יוצאין ביד רמ"א שהורה (יור"ד סימן קט"ו) לאיסור בהחלט. וכמו שהעיד מרן דכולי תלמודא משה אמת ותורתו אמת החת"ס זצ"ל ביור"ד סימן ק"ז **שאסור לנו מן התורה או מדרבנן ופורץ גדר ישכנו נחש.**

וכבר העד העיד גדול הדור בכנסת יחזקאל (סימן ס"ג) דחס ושלוש לשנות דברי פה קדוש הרמ"א ז"ל שקבלנו על עצמינו כל יושבי ארץ תבל ומלואה בפולין ואשכנז לקיים הוראותיו כתורת משה והעובר כעובר כולה וראוי לנזיפה עכ"ל.

וכן כתוב בתשובה מאהבה (ח"ג יור"ד סימן ש"ד) בשם רשכבה"ג הנודע ביהודה **דקבלנו עלינו ועל זרעינו עד עולם במדינת אשכנז ופולין להורות כרמ"א משה אמת ותורתו אמת, ומינה לא תזוע, עכ"ל.**

וגם אצל אחינו הספרדים נתפשט בכל עריהם לאיסור גם כשלא שכיח דבר טמא כמו שהעיד גאון הדור בשדי חמד (אסיפת דינים מערכת חלב עכו"ם אות א') וזה לשונו: חס ושלוש להתיר אף בלא שכיח דבר טמא, וכן נהגו בכל ערי הספרדיים אף שגם שם לא שכיח דבר טמא, עכ"ל.

וידוע מה שהעיד מרן הגה"ק בעל ד"ח מצאנו זצוקללה"ה בשם חותנו בעל ברוך טעם זצ"ל **דשלשה דברים מקובל בידו דור אחר דור עד משה רבינו ע"ה שקיבל מסיני ואחד מהם חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו אין הטעם שמא יערבו בו חלב טמא, כי זה הטעם גילו חכמים לפני העולם, ויש טעם כמוס בדבר שחלב שחלבו עכו"ם אסורה עכ"ל** (מובא בכל הכתוב לחיים אות נ' וטהרת יו"ט ח"ז).

וגם אחד מגדולי הדור בליטא כתב כעין זה בערוך השלחן (סימן קט"ו סעיף ב')
וזה לשונו: **ובאמת כך מקובל שכל גזירות חכמים לבד טעמם הנגלה יש עוד
הרבה טעמים כמוסים שלא גילו אותם, עכ"ל.**

וישראל קדושים ובכל ערי אשכנז וספרד היו מבזבזין ממון רב במשך הדורות
שלא לשתות חלב הנ"ל אף שברור היה דלא נתערב דבר טמא.

ובספר רוח חיים (גדול ספרדי) דף קכט: **דחייב לפזר כל ממונו שלא יכשל
באיסור חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו, עד כאן.** וכן העיד הגאון בשאלות
ותשובות חלקת יעקב על מדינת אייראפע שהקהלות מוציאים ממון רב לחלב כשר בכל
מדינות אייראפע ענגלאנד, אנטווערפן, שווייץ, וכו'. וכן נוהגין בארצות הברית וגם
בארץ ישראל עד היום הזה.

ולא עוד אלא שנוהגין בו בכל חומר איסור הגם שבבירור לא נתערב בו דבר
טמא, ואין משתמשין בכליהם בלתי אם נגעלו כראוי. ולאחרונה עשו פה תיקונים
בכמה בתי חליבה לסדר כלים מיוחדים לחלב ישראל, ותבא עליהם ברכה.

דבר שפתים אך למותר כי כבר יצאו גדולי דור הקדושים בשנת תשט"ו בערך
והכריזו בשער בת רבים לעורר הישנות שלא לשתות חלב עכו"ם גם בברור שאין דבר
טמא מעורב (רק במקום פיקוח נפש) ונתאחדו בדיעה אחת רוב מנין ובנין של גדולי
הדור דארץ ישראל וחוף לארץ לאסרו בשתייה, וביניהם הגה"ק מסאטמאר זצוק"ל,
הגה"צ מקראסנע זצ"ל, הגה"צ משאפראן זצ"ל, הגה"צ מצעלים זצ"ל, מהר"י שטייף
זצ"ל, הגה"צ מהר"א זילבער מסינסניעטי זצ"ל (מגדולי ירושלים עיה"ק), בעל
שאלות ותשובות חלקת יעקב, זצ"ל, הגה"צ מהעלמעץ זצ"ל, ועוד (ונדפסה בטהרת
יו"ט ח"ז באורך).

ואלה מוסיפין על גדולי הדור הקדושים כמו רש"י, ורמ"א, וחת"ס, צמח צדק,
ערוה"ש, שדי"ח, ועוד.

והנה הופיע רוח הקודש בבית מדרשם של הני קדושים כי במשך השנים **נתגלו
עשירות עובדות שזייפו העכו"ם ועירבו דברים אסורין לתוך החלב, להשביחו
או לקיימו (פרעזערווירען) וכל הבקיאין בעניני חליבה יודעין כי מזמן כבר אין צורך
שיהא מצוי בהמות טמאות כי קופסא קטנה מאד מחזיק אב-ק (פוידער) מחלב אסור
או אפילו בשר טמא וכיוצא, ויכולין הפועלים או בעלי בתים להחזיקו בכיס (קעשענע)
ולערבו בעת הצורך.**

וזהו רק דוגמא אחת וכמוהו יש מאות אופנים בזמן הזה לערב דברים אסורים ואשר בכהי גוונא אין שום פוסק כלל וכלל שהיה מתיר בלי השגחה מעולה. ואם תמצא איזה צד היתר מיחיד או יחידים אילו חיו בזמן הזה בלי ספק שהיו אוסרין בהחלט לגדולים וקטנים. אבל כל זה רק להעדפה כמו שכתבנו לעיל דכבר קיימו וקבלו דורי דורות אשכנזים וספרדים לא לשתות חלב עכו"ם גם כשברור שלא נתערב בו שום דבר ומינה לא נזוע אפילו זיז כל שהו.

חובה עלינו להדגיש כי במקום שישראל קדושים שמדקדקים מאד בהאיסור לגדולים יש שמקילין הרבה לקטנים אם מאיזה סיבה אין יכולין לינק (שהוא היותר טוב ברוחניות וגשמיות כמו שמבואר בדרכי תשובה סוף סימן פ"א, וגם להבדיל על פי עדות רופאי זמנינו) שמאכילין אותן חלב עכו"ם הנקרא סימילאק וכיוצא, ולפלא שמקילין בדבר שכל יסוד היסודות תלויין בו כי מבואר בשו"ע (סימן פ"א ס"ז) דעל האב להפריש בנו מדברים האסורים מדרבנן בלבד, אף על גב דמדינא אין צריך להפרישו, מפני שמזיק לו בזקנותו שמטמטם הלב וגורם טבע (רמ"א וש"ך, ופמ"ג שם).

והוסיף על זה הפרי חדש: **דסופו לצאת לתרבות רעה ולפי שבזמנינו אין נזהרין רוב בנים יוצאין לתרבות רעה ורובם הן עזי פנים שבדור ואין יראת ד' נוגע ללבם**, ואף אם יוכיחים על פניהם לאו בר קבולי מוסר נינהו, עכלה"ק, והחזיק אחריו החיד"א זצ"ל (במחזיק ברכה שם).

ובשאלות ותשובות ערוגת הבושם החמיר מאד בענין זה דתינוק לא יניק מנכרית שאוכלת חמץ בפסח או שאוכלת גם דברים המותרים, ואף על גב שהיתר גמור הוא דהוה ליה זה וזה גורם מכל מקום מטמטם הלב ומוח, פוק חזי דאין התינוק יונק גוף האיסור, והאיסור רק זמני (דמותר אחר פסח), וגם יש זה וזה גורם. והוה ליה היתר גמור מדינא, מכל מקום כתב דמטמטם הלב, על אחת כמה וכמה ביונק חלב עכו"ם.

וברוך השם שהטיב חסדו עמנו וזה כמה שנים שמצוי בשוק חלב לקטנים עם השגחה מעולה והוא זכות גדול. ובכהאי גוונא ודאי פשיעה גדולה להקל בענין זה, ולפטם בידים תינוקות שלא טעמו טעם חטא בחלב עכו"ם ולבנות להם יסוד רע וגרוע שמפסידן לכל ימי חייהם והוא מעוות לא יוכל לתקון. הגע עצמך כמה הורים מתפללין ובוכין ומצטערין אם חס ושלום הבנים מתנהגין שלא כהוגן, וכל שכן אם יצאו לתרבות רעה אין קץ לצרת האב ואם. והיאך ילכו ובידים שלהן יעשו זאת לבניהם על ידי חלב עכו"ם שאפילו באופן דמותר על פי הלכה עדיין מטמטם הלב. פוק חזי דברי המדרש שהביאו התוספות (ע"ז דף י') **דחלב מטמא וחלב מטהר**.

ועל כן דעתינו כי מי שבידו ובכחו לעשות בענין זה שישתו הגדולים והקטנים רק חלב ישראל זכות הרבים תלוי בו ואין קץ לשכרו, כי מלבד המצוה הגדולה של התבדלות מדברים טמאים עוד גורם שיגדלו דור יראים ושלוימים זרע בירך השם. ואם מתייגעין להציל נפשות ישראל להחזירן לחיק ישראל על אחת כמה וכמה להצילן שלא יתטמטם לבם ומוחסם ויתגדלו על חיק התורה ויראי שמים שלא יצטרכו להשיבם מעון אחר כך חס ושלום והרי זה מציל דורות שלימים לדי ועבודתו.

ובזכות פרישה ממאכלות אסורות נזכה לדורות ישרים ובקרוב נאכל מסעודת לויתן בציון עיר קדשינו ומשיח צדקינו בראשנו אמן.

רפאל בלום

אבדק"ק קאשוי
בעדפארד היללס נ.י.

משה שטרן

אבדק"ק דעברעצין
ברוקלין נ.י.

שלום קרויז

אבדק"ק אדווארי
ברוקלין נ.י.

שלום יהודה גראס

אבדק"ק האלמין
ברוקלין נוא יארק